

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 41820-03-19 מצליח ואח' נ' משרד הפנים/מינהל האוכלוסין
29 לדצמבר 2019

לפני כבוד השופטת נועה גרוסמן

מבקשים
1. עזרא מצליח
2. פלורה גודל
ע"י ב"כ עו"ד דדשב

נגד

משיבה
משרד הפנים/מינהל האוכלוסין
ע"י ב"כ עו"ד מי-עד כץ שפירא

פסק דין

1

2

"הָאָדָם אֵינוֹ אֶלָּא קֶרֶק אֶרֶץ קִטְנָה,

3

הָאָדָם אֵינוֹ אֶלָּא תִבְנִית נוֹף-מוֹלְדָתוֹ" (שאל טשרניחובסקי).

4

5

כללי:

6

7

1. לפני המרצת פתיחה למתן פסק דין הצהרתי, כי מוצאם של המבקשים הוא מעיראק ולא מאיראן.

8

9

10

11

רקע וטענות הצדדים:

12

13

2. המבקשים שלפני הם אחים. המבקש, מר עזרא מצליח הוא יליד 1942, ואילו המבקשת, הגב' פלורה גודל היא ילידת 1948.

14

15

16

3. לטענת המבקשים מוצאם המשפחתי מהעיר בגדד בעיראק. הם טוענים כי לאחר קום המדינה, עזבו הוריהם את ארץ הולדתם (עיראק), ובאופן בלתי ליגאלי הגיעו עם ילדיהם דרך הגבול המשותף למדינת איראן הסמוכה, שם שהו במחנה מעבר כשבעה חודשים. לטענתם, עם הגעתם לישראל בשנת 1950, נרשם בטעות במרשם האוכלוסין, כי מוצא משפחתם מאיראן.

20

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 41820-03-19 מצליח ואח' נ' משרד הפנים/מינהל האוכלוסין

29 לדצמבר 2019

4. המבקשים מסבירים, כי משפחתם עלתה ארצה בדרך ללא דרך, כפליטים ללא תעודות או מסמכים מקוריים מארץ מולדתם. בהעדר מסמכי מקור ובשים לב לכך שבאופן קוהרנטי מאז שנת 1950 מצויינת איראן כמדינת המוצא של המשפחה, סירב משרד הפנים לבצע את התיקון המבוקש. מכאן עתירה זו.
5. המבקשים מסתמכים בבקשתם זו על תצהירים מטעם ומטעם בני משפחה שנותרו בחיים, אשר על פי הנטען מכירים את המבקשים ואת הוריהם מן התקופה בה התגוררה המשפחה בעיראק.
6. המשיבה מתנגדת למבוקש. לטענתה, בשאלוני רישום לעולה של משפחת המבקשים, נכתב כי מוצאה מאיראן. יתר על כן, הן המבקש והן המבקשת הגישו למשיבה במהלך השנים בקשות שונות ותצהירים חתומים בהם צוינה איראן במפורש כמדינת מוצאם.
7. המשיבה מוסיפה, כי בבקשות המבקשים למתן תעודת זהות/רישום מופיעה עיראק כארץ לידתם, אך על גבי פרט זה סומנו שני קווים אלכסוניים המסמנים מחיקה. אשר לתעודת הנישואין שהגיש המבקש, בה נרשם כי ארץ לידתו היא עיראק, טוענת המשיבה כי מדובר במידע הסותר הצהרות קודמות שלו.
8. המשיבה מפנה לסעיף 3 לחוק **מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965** (להלן: "**חוק המרשם**") אשר קובע כי הרישום במרשם מהווה ראיה לכאורה לנכונות פרטי הרישום המופיעים בו. עוד מפנה המשיבה לסעיף 19ד לחוק המרשם לפיו: **"... לא יתוקן רישום במרשם אלא לבקשת התושב שהרישום מתייחס אליו ועל פי תעודה ציבורית המעידה שהרישום לא היה נכון"**.
9. בנסיבות אלה, ובהעדר אסמכתא ממשית לתמיכה בטענת המבקשים כי נולדו בעיראק, סבורה המשיבה כי אין להיעתר לסעד המבוקש.

דיון והכרעה:

10. האם יש מקום בנסיבות העניין לקבל את עמדת המבקשים אשר לא גובתה בראיות חיצוניות ואובייקטיביות, אלא בהצהרות שלהם ושל בני משפחתם בלבד, או שמא יש ליתן למרשם את הבכורה נוכח הוראות סעיפים 3 ו-19ד לחוק המרשם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 41820-03-19 מצליח ואח' נ' משרד הפנים/מינהל האוכלוסין

29 לדצמבר 2019

התצהירים והעדויות :

11. כאמור, גרסתם של המבקשים – אחת היא. שניהם הצהירו כי מוצא המשפחה בבגדד שבעיראק. הוריהם נאלצו לעזוב את עיראק באופן בלתי ליגאלי בעקבות מאורעות הפרהוד התנכלויות שהיו שם. שניהם ציינו כי הגעתם ארצה יחד עם הוריהם נעשתה דרך הגבול עם איראן, שם שהו במחנה מעבר למשך כשבעה חודשים. רק לאחר מכן עלו בני המשפחה לישראל.

12. המבקשים שבו וחזרו בחקירתם על טענתם כי מוצאם מעיראק, על אף שעולה מהמסמכים השונים כי ארץ מולדתם היא איראן.

13. המבקש חידד והבהיר בחקירתו כי ייתכן שהסיבה לטעות ברישום נעוצה בעובדה שהגיעו ארצה לאחר שהיה במחנה מעבר באיראן. הרישום נעשה איפוא לפי מקום השהיה האחרון של המשפחה במחנה המעבר, ולא לפי המקום ממנו עלתה באמת ובו היו נעוצים שורשיה, בעיר בגדד שבעיראק.

ובלשונו :

"ש. אתה עלית ב- 1950 ?

ת. לפני אפילו. עליתי מאירן נסענו במשאיות מבגדד, היו שם עוד 15,000 עירקים שהיו שם. את כל הבעיה שעלינו לארץ, שאלו את אבא שלי מאיפה הגעת, הוא אמר מאיראן, לא שאלו מאיפה נולדת. זו הבעיה העיקרית".

(עמ' 2 לפר' מיום 25.12.19, ש' 22-25).

14. המבקש הוסיף וטען כי באותה העת בה עלו ארצה והתבקשו להשיב על שאלון, נעשה הדבר ברוח אי הסדר ששרר באותה תקופה, כשהוריו אף אינם יודעים קרוא וכתוב : **"...עשו מה שרצו, ראו אנשים, באו כעולים שבורים והרוסים והם עשו מה שרצו.**

ההורים שלי לא ידעו קרוא וכתוב".

(עמ' 3 לפר' מיום 25.12.19, ש' 7-8).

15. המבקש אף ציין כי תאריך הלידה שנרשם לגביו הוא 00.00.1942, למרות שנולד ביום 10.1.1942 (ראו סעיף 5 לתצהיר המבקש ועמ' 3 לפר' מיום 25.12.19, ש' 7).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 41820-03-19 מצליח ואח' נ' משרד הפנים/מינהל האוכלוסין

29 לדצמבר 2019

16. המבקש נשאל ועומת בחקירתו על מסמכים כאלה ואחרים המצויים אצל המשיבה, מהם עולה כי המבקש ציין שארץ מולדתו היא איראן.
כך למשל, כשנשאל המבקש מדוע נכתב בבקשת שינויים שהגיש למרשם האוכלוסין (נספח ז' לתעודת עובד ציבור שהוגשה מטעם המשיבה) שארץ מולדתו היא איראן, השיב המבקש:
"זה לא כתב שלי, כתבו אירן. הם מסתכלים בת.ז. ורושמים".
(עמ' 3 לפר' מיום 25.12.19, ש' 11).
- כשעומת המבקש עם תצהיר שנחתם על ידו בשנת 2011 (נספח ח' לתעודת עובד הציבור מטעם המשיבה), בו הצהיר כי הוא יליד איראן, השיב המבקש כי מדובר בטעות של עורכת הדין שאימתה את התצהיר.
(עמ' 3 לפר' מיום 25.12.19, ש' 12-17).
17. גם המבקשת נחקרה באופן דומה למבקש, וחזרה על גרסתה כי מוצא המשפחה מעיראק ולא מאיראן.
18. המבקשים הציגו עדויות נוספות של קרובי משפחה, מר פואד אלעזר, בן דוד של המבקש, והגב' צביחה מצליח, בת דודו של המבקש. גם עדים אלה נחקרו בישיבת יום 25.12.19.
19. בתצהירו ציין מר פואד אלעזר כי:
נולד בעיראק בשנת 1937;
הוריו נאלצו לעזוב את עיראק באופן בלתי ליגאלי בעקבות מאורעות הפרהוד והתנכלויות; הוריו הגיעו לישראל כשעברו קודם לכן דרך הגבול עם איראן ושהו שם כחודש וחצי, עד שעלו ארצה בשנת 1950;
כן הצהיר מר פואד:
"הנני זוכר היטב את בני המשפחה שלי ושל עזרא עוד מהתקופה שכולם התגוררו בעיר בגדד בעיראק" (סעיף, 6 לתצהירו);
20. כשנשאל מר פואד אלעזר לגבי האמור במירשם כי המבקש נולד באיראן, השיב:
"כי הוא בא מאירן. גם אני הגעתי דרך אירן. נסענו באוטובוסים מבגדד לאירן 5 ימים, עד שהגענו לטהרן, היינו שם חודש, לקחו אותנו לבית עולים ומשם נכנסנו לארץ. זה היה בשנות החמישים.
ש. אבא של עזרא, יעקב, אמר שעזרא נולד באירן. מה תגיד?

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 41820-03-19 מצליח ואח' נ' משרד הפנים/מינהל האוכלוסין

29 לדצמבר 2019

1 ת. איך הוא יכול להגיד שהוא נולד באירן, אני הלכתי ללמד את אח שלו בבגדד.
2 כשבאנו לארץ לא ידענו עברית, רשמו פחות או יותר מה שאמר, כנראה ששאלו
3 אותו מאיפה באת אז הוא אמר אירן. גם אבא שלי הגיע מעיראק לאירן ומאירן
4 לפה.

5 ש. עזרא יודע עברית?

6 ת. כן.

7 ש. אני אומרת לך שהוא כתב כי נולד באירן.

8 ת. איך הוא יכול להגיד דבר כזה? אני זוכר טוב מאד שהוא נולד בבגדד...

9 ת. המרחק בין הבית שלי לבית של המשפחה של עזרא היה פחות מק"מ".

10 (עמ' 5 ש' 20 לפר' מיום 25.12.19 עד עמ' 6 ש' 1).

11
12 בחקירתו החוזרת הבהיר מר פואד אלעזר, אשר כאמור הוא בן דודו של המבקש, כי
13 בתעודת הזהות שלו נכתב שהוא יליד עיראק. התעודה הוצגה לנגד עיני.

14
15 "ש: מה נרשם בת.ז. שלך?

16 ת: בת.ז. שלי כתוב שאני יליד עירק. מציג לעיון בית המשפט.

17 אני באתי לארץ יחד עם המשפחה של המבקשים מאותו מחנה מעבר.

18 הגענו לארץ כחודש וחצי לפניהם".

19 (עמ' 6 לפר' מיום 25.12.19, ש' 9-12).

20
21 21. באופן דומה למר פואד אלעזר, ציינה הגב' צביחה מצליח בתצהירה כי:

22 נולדה בעיראק בשנת 1940;

23 הוריה נאלצו לעזוב את עיראק באופן בלתי ליגאלי בעקבות מאורעות הפרהוד והתנכלויות;

24 הוריה הגיעו לישראל כשעברו קודם לכן דרך הגבול עם אירן ושהו שם כחודש וחצי, עד

25 שעלו ארצה בשנת 1950;

26
27 22. וכך השיבה בחקירתה:

28 "ש. איפה עזרא נולד?

29 ת. בבגדד. היינו מבקרים אצלו בבית.

30 ש. איך יכול להיות כי בשנת 1950 אבא של עזרא אמר שהוא נולד באירן.

31 ת. לא. מה פתאום. איך? לא.

32 (עמ' 6 לפר' מיום 25.12.19 ש' 26-29).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 41820-03-19 מצליח ואח' נ' משרד הפנים/מינהל האוכלוסין

29 לדצמבר 2019

הכרעה

23. **סעיף 53 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א – 1971** קובע, כי הכלי מרכזי בו עושה בית המשפט שימוש עת הוא מעניק משקל לעדות שבעל פה, הוא למעשה חושיו. בית המשפט מתרשם באופן כללי מהעדים, בוחן אותם בעיניו ומעביר עליהם את שבט ביקורתו. לשון סעיף 53 הנ"ל קובעת:

"ערכה של עדות שבעל-פה ומהימנותם של עדים הם ענין של בית המשפט להחליט בו על פי התנהגותם של העדים, נסיבות הענין ואותות האמת המתגלים במשך המשפט".

להרחבה ראו: את ספרו של המלומד י. קדמי **"על הראיות"**, עמ' 1827-1840 (2009).

24. לאחר שעיינתי בתצהירים ושמעתי את חקירתם, ראיתי להיעתר לסעד המבוקש ולהורות על תיקון ארץ לידתם של המבקשים לעיראק. יובהר, כי הקשיים בקבלת העתירה אשר הובאו על ידי באת כוחה של המדינה כעולה מן המסמכים שצורפו על ידה, אכן מובנים. אך להתרשמותי הנסיבות שפרשו לפני המבקשים, בגרסה אחידה מהימנה וסדורה הנתמכת בעדות בני משפחתם, משכנעות. מדובר בארבעה עדים שגרסתם אמינה וחופפת זה לזה. לכך אני מעניקה משקל רב.

25. המבקשים מעוניינים להצהיר בכתובים רשמיים של המדינה כלפי כולי עלמא מהו מקום הולדתם. לטעמי רישום זה אינו משקף רק את רצונם של המבקשים, אלא מהווה הלכה למעשה חלק בלתי נפרד מזכותם, זהותם ומיהותם.

26. אשר לאמור בתעודת עובד ציבור מטעם המשיבה, ולקיומם של מסמכים רבים בהם מצוינת ארץ המוצא של המבקשים כאיראן, המבקשים סיפקו לכך הסבר הגיוני ומניח את הדעת. נכון בעיני לבחון את המקרה בראי התקופה בה עלו בני המשפחה ארצה. שוכנעתי, כי מדובר בטעות בתום לב של פקיד ההגירה אי אז בשנות החמישים של המאה הקודמת, כאשר זרם של עולים הגיע ארצה. זאת, בשילוב עם חוסר הבנה של אבי המשפחה בדבר הצורך לדייק בתשובתו בדבר ארץ מוצאה של המשפחה. היה על שני המעורבים – פקיד ההגירה ואבי המשפחה, להתייחס בביצוע הרישום הראשוני, לעיראק שם חייתה המשפחה לאורך דורות ובה נטועים שורשיה ערכיה ותרבותה, ולא למחנה המעבר באיראן, בו שהתה אך מספר חודשים כתחנת ביניים בלבד לפני העליה ארצה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 41820-03-19 מצליח ואח' נ' משרד הפנים/מינהל האוכלוסין

29 לדצמבר 2019

27. מקובלת עלי הטענה כי הורי המבקשים מסרו את שם המדינה איראן ממנה באו ממחנה המעבר. זאת למרות שבפועל מוצאם מעיראק. נראה כי הטעות התקבעה לאורך השנים במרשמי משרד הפנים. גם בעטיים של המבקשים אשר לא דקדקו בעניין. הטעות ברישום ארץ הלידה מתיישבת גם עם הרישום השגוי של תאריך הלידה של המבקש. כאמור, במועד הגעתו של המבקש ארצה נרשם כי תאריך לידתו הוא 00.00.1942, תאריך שאינו הגיוני בעליל. רישום זה מחדד את הטענה כי בוצע רישום שגוי נוסף בדמות ארץ הלידה.
28. העדים מטעם המבקשים ובעיקר העד מר פואד אלעזר, העידו אף הם כי מוצא המשפחה מקורה בעיר בגדד שבעיראק. מר פואד אלעזר אף הגדיל וציין באותנטיות זיכרון ילדות, לפיו לימד את אחיו של המבקש וכי ביתו היה ממוקם במרחק של פחות מקילומטר מביתו של המבקש. גם משפחת אלעזר עלתה ארצה ממחנה המעבר באיראן, כחודש וחצי לפני משפחת המבקשים, אולם בתעודת הזהות שלהם צוין מקום המוצא הנכון של המשפחה – עיראק. יש לגזור גזירה שווה ממקום המוצא עיראק, שנרשם עבור בני הדודים/השכנים שהתגוררו בסמוך למשפחת המבקשים, גם למקום המוצא של המבקשים.
29. אם המשיבה רואה את המירשם כמקור אובייקטיבי ואמין עליו יש להישען, הרי העובדה שמשפחות בני הדודים מר פואד אלעזר וגב' צביחה מצליח רשומים במירשם כמי שמוצאם מעיראק ואילו המבקשים רשומים כמי שמוצאם מאיראן, טעונה תיקון. מצאתי את עדות בני הדודים מהימנה, אותנטית ונטולת אינטרס זר, ולפיכך ראיתי ליתן לה משקל גבוה ביותר.
30. אמנם הן המבקש והן מר פואד אלעזר היו במועדים הרלוונטיים לעלייתם ארצה בגילאי 8 ו-13, אך סביר שבגילאים אלה כבר נחרט זיכרון בסיסי של מקום הלידה וזיכרונות עבר נוספים.
31. בזהירות המתבקשת אוסיף כי גם שמות המשפחה של המבקשים, וגם המבטא שעלה מפיהם – בעיקר מפיו של המבקש – מעיד על מוצא המשפחה בעיראק ולא באיראן. ראו:
- ש: שם המשפחה הקודם שלכם מה היה ?
- ת: עג'מי.
- (עדותה של המבקשת, עמ' 5 לפר' מיום 25.12.19, ש' 8-9).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 41820-03-19 מצליח ואח' נ' משרד הפנים/מינהל האוכלוסין

29 לדצמבר 2019

ב"כ המשיבה ציינה כי לעניין זה היה מקום להביא עדויות של מומחים, בלשן מומחה בשמות משפחה ומומחה למבטאים (עמ' 9 לפרוטוקול מיום 25.12.19 ש' 13-14). עם כל הכבוד, סבורני כי גם בעולמנו הדיגיטלי ורווי המומחים, עדיין לא נגרע מקומו של בית המשפט להכריע על פי אותות האמת הנגלים לפניו במהלך שמיעת העדויות כפי שציווה המחוקק בסעיף 53 לפקודת הראיות לעיל.

32. בהקשר זה ראו:

"המבחנים הקבועים בסעיף 53 הינם מהותיים וכלי המדידה העיקריים המשמשים להפעלתם הם הכושר השיפוטי, ניסיון החיים והתבונה האנושית (ראו ע"פ 347/88 דמניוק נ' מדינת ישראל) הפעלת המבחנים נעשית ראשית לכול, באמצעות ההתרשמות הישירה והבלתי אמצעית של בית המשפט מהופעת העד במהלך מסירת העדות (ראו קדמי כרך ג' בעמ' 1350 – 1351 וההפניות שם) אולם ההתרשמות הישירה מהתנהגות העדים אינה הכלי הבלעדי להכרעה בסוגית המהימנות (ראו ע"פ 2439/93 זריאן נ' מדינת ישראל בפסקה 3) המושג "אותות האמת המתגלים במשך האמת" כלשון סעיף 53 לפקודה, אינו כולל רק אותות וסימנים הבאים לכלל ביטוי בהופעתו של העד על דוכן העדים. משמעותו רחבה. עיקר הכוונה למסקנות אותן ניתן להסיק ממכלול הנתונים העובדתיים ומן ההסברים לסוגיהם, הנפרשים לפני בית המשפט והמאמתים או סותרים גרסותיו של העד".

(דברי כב' השופטת שטרסברג-כהן בע"פ 993/00 נור נ' מדינת ישראל, בהסכמת הנשיא ברק והשופט אנגלרד מיום 4.9.02 פורסם בפד"י נ"ו (6) עמ' 205. שם בעמ' 218 בין האותיות ג'-ה').

33. למשמעות המושג "ידיעה שיפוטית" אפנה עוד לדברי כב' השופטת ברלינר בתיק ע"א 941/05 אגודת הכורמים הקאופרטיבית של יקבי ראשון לציון וזכרון יעקב נ' חברת הכרם בע"מ, בהסכמת כב' הנשיאה בייניש וכב' השופטת חיות מיום 17.6.06 (פורסם בנבו) שם בפסקאות 32 – 33.

כן ראו בחיבורה של המלומדת עו"ד חנה גוטמן "שאלות ותשובות בפקודת הראיות" פרק 25: משקלן של ראיות (סעיפים 53 עד 1א57 לפקודה), (מרץ 2012), אוצר המשפט:

"דרך ההתרשמות הישירה של בית-המשפט ממשמע אוזניו היא דרך כשרה לזיהוי קולות המדברים בהקלטה. {ע"פ 414/76 אוחנה ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד לב(1), 295 (1977); ע"פ 440/87 חדד נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(1), 793 (1989)}."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 41820-03-19 מצליח ואח' נ' משרד הפנים/מינהל האוכלוסין

29 לדצמבר 2019

- 1 הוא הדין גם לגבי התרשמותו הישירה של בית המשפט, ממבטאם של העדים וידיעתו
2 השיפוטית באשר לשמות משפחתם.
3
- 4 34. מול העדויות של המבקשים וה"ה אלעזר ומצליח, קיים רישום בסדרה של מסמכים, כולל
5 תצהירים של המבקשים במרוצת השנים, כי מוצא המשפחה הוא מאיראן.
6 כיצד ניתן ליישב סתירה זו ?
7 אכן, לפי הוראות סעיף 3 לחוק מרשם אוכלוסין תשכ"ה-1965, הרישום במירשם מהווה
8 ראיה לכאורה לנכונות פרטי הרישום שבו.
9
- 10 עם זאת, המחוקק מציין, כי מדובר בראיה לכאורה ולא בחזקה חלוטה. בבג"צ 4916/04,
11 10660/05 נטליה זלנסקי נ' שר הפנים, ניתן ביום 19.6.11, בהרכב כבוד השופטים
12 פרוקצ'יה, ג'ובראן ודנציגר, נאמר שם בפיסקה 20 :
13 "כעולה מסעיף 3 לחוק, פרטי רישום הנוגעים לשם, לתאריך לידה ולמקומה,
14 למין, לשמות הילדים, תאריכי לידתם ומינם, לאזרחות, למען, לתאריכי כניסה
15 לישראל ותאריך הפיכת האדם לתושב – כל אלה יהיו ראיה לכאורה לתוכנם.
16 אופיני לפרטים אלה הוא כי הם עניינים עובדתיים הניתנים להוכחה בנקל.
17 לעומתם, ישנם פרטים שרישומם במירשם אינו מהווה ראיה לכאורה לנכונותם.
18 על פריטים אלה נמנים פרטי הלאום, הדת, המצב האישי הכולל נישואין, ושם בן
19 הזוג. ביחס לפרטים אלה, הרישום במירשם אינו נושא תוקף ראייתי וכמוהו
20 כמאגר סטטיסטי המשקף נתונים רשומים חסרי מטען משפטי וערכי".
21
- 22 35. מכאן, שרישום מקום מוצא המשפחה כאיראן ולא כעיראק הוא עניין עובדתי בר-שינוי על
23 פי ראיות. אוסיף ואומר, כי דווקא עמדתה של המשיבה לפיה יש להקפיד על מירשם תקף
24 ועל דיוק הנתונים המופיעים בו מוליכה אותי למסקנה כי יש לבצע את השינוי המבוקש על
25 מנת שהאמור במירשם יהיה תואם לאמת העובדתית.
26
- 27 36. אכן, המדינה הציגה סדרה של מסמכים משנות החמישים של המאה הקודמת ואילך, שם
28 צוינה ארץ המוצא של משפחת המבקשים כאיראן ולא כעיראק. אך כאמור, לרישום זה
29 ניתן הסבר עובדתי. הוכח להנחת דעתי כי מדובר ברישום ראשוני שגוי וכי מוצאה של
30 המשפחה מעיראק ולא מאיראן. הטעות בביצוע הרישום הראשוני במירשם, נמשכה לאורך
31 הדורות ולא תוקנה עד שהמבקשים התעוררו לכך בימים אלה.
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 41820-03-19 מצליח ואח' נ' משרד הפנים/מינהל האוכלוסין

29 לדצמבר 2019

1 המשיבה סברה כי יש להעדיף את הרישום הקיים על פני תיקונו. אולם אני סבורה שיש
2 להעדיף רישום אמיתי ונכון ואם קם הצורך בתיקון יש לבצעו.
3 כבר מקדמת דנא נקבע כי "אמת ויציב – אמת עדיף". ראו: דברי כב' השופט הנשיא משה
4 זמורה בתיק ע"א 376/46 אהרן רונוזבאום נ' שיינה מרים רונוזבאום, פד"י ב (1) 235.
5
6 37. לכך מתווספת העובדה כי הרישום של מקום מוצא המבקשים לא היה אחיד תמיד.
7 פעמים, צוינה עיראק ולא איראן כמקום המוצא.
8 כך למשל, צוינה מדינת עיראק כמוצאם של המבקשים בבקשותיהם למתן תעודות
9 זהות/רישום, כאשר על גבי המילה "עיראק" סומנו שני קווים אלכסוניים.
10 ראו נספח ד' לתעודת עובד הציבור מטעם המשיבה – בקשה למתן תעודת זהות עבור
11 המבקשת מיום 6.2.1966.
12 גם בתעודת הנישואין שהגיש המבקש, נספח ו' לתעודת עובד ציבור מטעם המשיבה מיום
13 14.6.1966, נרשם כי ארץ לידתו היא עיראק.
14 באחד המסמכים בוצעה מחיקה על הגדרת ארץ הלידה כעיראק.
15 לא הוסבר מי ביצע את המחיקה, ובאלו נסיבות. נושא זה לא לובן.
16 המשיבה בקשה לראות בכך הכרה של המבקשים בכך שמוצאם אינו מעיראק אלא מאיראן.
17 אולם, הסיטואציה סובלת גם פרשנות אחרת, לטובת המבקשים.
18 אפשר לראות בכך משום הכרה של המבקשים כי אכן מוצא המשפחה מעיראק ולא
19 מאיראן. זאת ידעו ועל כך הצהירו במסמכים הראשוניים שהגישו לרשויות המדינה. הדעת
20 סובלת גם פירוש כי לאחר שנדרשו להתאים את האמת העובדתית הידועה להם לכתוב
21 במירשם, הרכינו ראשם לפני המירשם.
22 עתה הם מבקשים לבצע תיקון והתאמת המירשם לאמת העובדתית.
23 זכותם הבסיסית של המבקשים כי הרישום במירשם האוכלוסין יישקף את האמת לגבי
24 מקום מוצאם. אוסיף ואומר, כי לטעמי שיקוף האמת הוא האינטרס של המשיבה לא פחות
25 משל המבקשים. בשל הצורך להקפיד על נכונות המירשם.
26
27 38. המשיבה ציינה, כי המבקשים עותרים לתיקון המירשם משיקולים חיצוניים, כדי להקל על
28 כניסתם לארצות-הברית (דברי ב"כ המבקשים בעמ' 1 לפרוטוקול ש' 13 – 15 ודברי ב"כ
29 המשיבה בעמ' 9 לפרוטוקול ש' 1). לטעמי, אין בכך כדי להכתיים את הבקשה.
30 משהמבקשים עוררו אמינות בעדויותיהם, הביאו שני עדים חיצוניים כדי לתמוך בגרסתם,
31 וכאשר גרסתם למקום המוצא כעיראק מוצאת ביטוי אפילו בנספחי המשיבה עצמם –
32 נספחים ד' ו- ו' שהוזכרו לעיל, אין מקום לדחות את בקשתם.
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 41820-03-19 מצליח ואח' נ' משרד הפנים/מינהל האוכלוסין

29 לדצמבר 2019

39. הפסיקה מצאה כי בנסיבות דומות יש מקום לתיקון ארץ הלידה במירשם האוכלוסין :
 א. בת.א. (מחוזי ת"א) 1223/05 שנון נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 31.07.06), קיבלה
 כב' השופטת ענת ברון עתירה לשינוי מקום הלידה, כך שיירשם שפולין היא ארץ
 הלידה במקום ברית המועצות או רוסיה.
 כב' השופטת ענת ברון הסתמכה בהכרעתה על עדות האם ועל עדות בנה, התובע,
 אותן מצאה אמינות.
 ב. בה"פ (מחוזי י-ם) 12745-04-14 יונה נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו,
 6.10.14), נעתרה כב' השופטת בזק-רפפורט לבקשה לשינוי מקום הלידה, כך
 שיירשם שמקום הלידה הוא אירן.
 באותו עניין הדגישה כב' השופטת בזק-רפפורט כי יש לתקן את המרשם על אף
 שהמבקשת לא הביאה ראיה חיצונית אובייקטיבית משלה למקום לידתה, וכי ניתן
 להסתפק בתצהירים של המבקשים ושל שכניהם מילדות (ראו פסקאות 7-8 שם).
 ג. בה"פ (ת"א) 11711-07-18 בצלאל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 30.6.19), הורה
 כב' השופט נפתלי שילה, על קבלת עתירה לשינוי מקום הלידה להודו במקום אירן.
 בין היתר על סמך עדות אחיינה.
 בדומה לענייננו, גם שם התבקש בית המשפט להסתמך על בקשה למתן תעודת
 זהות בה שם המדינה נושא העתירה נמחק באמצעות שני קווים אלכסוניים.
 לראיה זו ניתן משקל לזכות המבקשת.

סיכום:

40. מן המקובץ לעיל, מתקבלת המרצת הפתיחה.
 אני קובעת כי יש לתקן את מקום מוצאם של שני המבקשים במירשם האוכלוסין ולקבעו
 כמדינת עיראק. זאת חלף הרישום הנוכחי, מדינת איראן. התיקון יבוצע בכל מסמך רישמי
 נחוץ לרבות הדרכונים של המבקשים. פסק דין זה ייחשב כתעודה ציבורית לצורך ביצוע
 הרישום.
 41. בנסיבות תיק זה אין צו להוצאות.
 ניתן היום, א' טבת תש"פ, 29 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.

נועה גרוסמן, שופטת